

ПОДАТКОВІ НАКЛАДНІ ЯК ДОКУМЕНТ ПОДАТКОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПО ОПЕРАЦІЯМ З ПДВ

Одним зі способів підтвердження виявлених фактів несплати податку на додану вартість до бюджету та документальних підтверджень щодо порушення норм податкового законодавства України є проведення економічної експертизи. Запитання, які ставлять експертам-економістам для проведення дослідження, щодо ненарахування та несплати зобов'язань з ПДВ документально підтверджені встановленими та вказаними в акті документальної перевірки податкової інспекції порушеннями вимог податкового законодавства та обчисленими сумами, що характеризують наслідки цих порушень.

Документи, які необхідно надати для проведення економічної експертизи щодо дослідження нарахувань ПДВ:

- видаткові накладні на реалізацію товарів;
- акти виконаних робіт;
- документи, що підтверджують транспортування та отримання товару (товарно-транспортні накладні, довіреності на отримання товару);
- документи, що підтверджують здійснення сплати (банківські виписки, касові документи, квитанції, чеки, векселі);
 - податкові накладні;
 - реєстр виданих та отриманих податкових накладних;
 - податкова декларація з ПДВ з додатком 5;
 - інші документи залежно від питання, що вирішується (акти звірки, пояснення, журнал-ордер).

Згідно з податковим законодавством податкова накладна, що є податковим документом, одночасно відображається у податкових зобов'язаннях і реєстрі виданих податкових накладних продавця, а також реєстрі отриманих податкових накладних покупця [1]. Податкова накладна складається за затвердженою формою у двох примірниках із зазначенням обов'язкових реквізитів. Оригінал видається покупцю, а копія залишається у продавця.

Датою виникнення податкових зобов'язань з постачання товарів/послуг вважається дата, яка припадає на податковий період,

упродовж якого відбувається будь-яка з подій, що сталася раніше, а саме:

– дата зарахування коштів від покупця/замовника на банківський рахунок платника податку як оплата товарів/послуг, що підлягають постачанню, а в разі постачання товарів/послуг за готівку — дата оприбуткування коштів у касі платника податку;

– дата відвантаження товарів, а в разі експорту товарів — дата оформлення митної декларації, що засвідчує факт перетинання митного кордону України, оформлена відповідно до вимог митного законодавства, а для послуг — дата оформлення документа, що засвідчує факт постачання послуг платником податку [1].

Податковим кодексом України платникам ПДВ також надано право зменшувати суму податкового зобов'язання звітного (податкового) періоду на суму податкового кредиту. Датою виникнення права платника податку на віднесення сум податку до податкового кредиту вважається дата тієї події, що відбулася раніше, а саме [2]:

– дата списання коштів з банківського рахунку платника податку на оплату товарів/послуг;

– дата отримання платником податку товарів/послуг, що підтверджено податковою накладною.

Проте слід пам'ятати, що згідно з пунктом 198.6 Податкового кодексу України [1] до податкового кредиту не належать суми податку, сплаченого (нарахованого) у зв'язку з придбанням товарів/послуг, не підтверджені податковими накладними (або підтверджені податковими накладними, оформленими з порушенням вимог ст. 201 Податкового кодексу України) чи не підтверджені митними деклараціями, іншими документами.

Отже, як свідчить аналіз практики проведення дослідження щодо документального підтвердження нарахування та сплати ПДВ, основними документами, які використовують експерти-економісти, є:

– первинні документи (податкові накладні, видаткові накладні, акти виконаних робіт);

– реєстри виданих та отриманих податкових накладних;
– податкові декларації з податку на додану вартість з додатками. Запропонована модель проведення економічної експертизи покликана підвищити якість проведення економічних експертиз та полегшити роботу експертів.

Література:

1. Адамик О.В. Податкове планування: Навчальний посібник. – Тернопіль: ТАНГ, 2005. – 150 с.
2. Адамик О.В. Податкові розрахунки і звітність у системі бухгалтерського обліку: організація та методика здійснення (на прикладі торговельних підприємств західного регіону України): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.04 “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / Оксана Василівна Адамик. – Тернопіль, 2003. – 20 с.
3. Адамик О.В. Способи формування в обліку податкового зобов’язання з податку на прибуток // Економіка. Фінанси. Право. – 2002. – №1. – С. 20-25
4. Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2015 №1307 "Про затвердження форми податкової накладної та Порядку заповнення податкової накладної" (із змінами та доповненнями)
5. Податковий кодекс України
6. Саченко С. І. Економічна експертиза розрахунків з покупцями / С. І. Саченко, О. М. Черешнюк // Сучасні наукові погляди на вдосконалення економіки: перспективи та розвиток: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. - К.: Аналіт. центр «Нова економіка», 2016. - С. 69-72.